

## Psihosomatiskās medicīnas ideju attīstības vēsture no antīkiem laikiem līdz mūsdienām

*Agnese Sperga*

*Rīgas Stradiņa universitāte, Psihosomatiskās medicīnas un psihoterapijas klīnika, Latvija*

### II

**Ievads.** Tradicionālās medicīnas specialitātes, kas balstās uz orgānu sistēmām, arvien vājāk risina veselības problēmas, fokusējoties uz simptomiem un slimībām, nevis uzlūkojot pacientu kā vienotu veselumu. Tas akcentē psihosomatiskās pieejas un komandas darba integrācijas nepieciešamību pacientu ārstēšanā dažādos līmeņos. Ideju par prāta un ķermeņa vienotības nedalāmību pazina jau antīkajā pasaulē. Mūsdienu izpratni par psihosomatisko pieeju pacientu ārstēšanā nosaka izpratne par neurofizioloģisko procesu saistību ar somatiskajiem procesiem.

**Darba mērķis, materiāls un metodes.** Noskaidrot psihosomatiskās medicīnas ideju vēsturisko attīstību no antīkiem laikiem līdz mūsdienām. Darbā veikta literatūras avotu izpēte un analīze par psihosomatiskās medicīnas un psihosomatiskās pieejas attīstības vēsturi, ietverot periodu no senajiem laikiem līdz mūsdienām (21. gs.).

**Rezultāti.** Ideja par cilvēka psihi un ķermeņa fizioloģiju, kuru raksturo funkcionēšanas vienlaicīgums un mijiedarbība ar senu vēsturi. Psihosomatiskās medicīnas ideju aizmetņi ir rodami jau medicīnas vēstures senākajos rakstos un Rietumu filozofijas pamatideju attīstības sākumā, vēl pirms Hipokrāta laikiem. Medicīnas vēsture atklāj, ka pieeja pacientu ārstēšanai laika gaitā ir mainījusies no analītiskas uz sintētisku un otrādi. Pirmais nozīmīgais pagrieziena punkts psihosomatisko ideju integrēšanā medicīnas praksē zināms jau antīko laiku norieta periodā. Klaudija Galēna devums veidoja šīs tradīcijas virsotni. Psihoanalīzes attīstīšanai un pilnveidošanai 20. gs. sākumā bija izšķirīga nozīme psihosomatiskā koncepta atjaunošanā medicīnā, jo tika uzsvērtā zemapziņas procesu ietekme uz veselību un slimību. Mūsdienās nostiprinās viedoklis, ka pacientu ārstēšanā emocionālie konflikti jāņem vērā tikpat lielā mērā kā fiziskie slimību cēloņi.

**Secinājumi.** Psihosomatiskās medicīnas mūsdienu koncepts ir attīstījies no unilineāra modeļa par neatkarīgu medicīnas nozari, kas pēta visu bioloģisko norišu kopumu organismā – kā somatisko, tā psihisko, kā arī to lomu cilvēka slimību izcelsmē, norisē, ārstēšanā, prognozē un profilaksē.